

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18103>

Özet

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ), ö?rencilerin biyoloji ö?renme sürecine ili?kin akademik motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu **ölçek geli?tirme** çalışması, motivasyonu akademik bağlamda, özellikle de biyoloji derslerine özgü olarak, içsel ve dışsal faktörler ile motivasyonsuzluk boyutları çerçevesinde de?erlendirmektedir. Ölçek, ö?rencilerin biyolojiye olan ilgilerini, mesleki hedeflerle ili?kilendirmelerini ve sosyal beklentilere yönelik tutumlarını kapsamlı bir şekilde incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

BAMÖ, **Akademik Motivasyon**, Biyoloji E?itimi, Ölçek Geli?tirme, **İçsel Motivasyon**, Dışsal Motivasyon, Motivasyonsuzluk.

Yazarlar

Aydın, S., Yerdelen, S., Yalmanç, S. G., Göksu, V.

Amaç

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i'nin temel amacı, ö?rencilerin biyoloji derslerini ö?renmeye yönelik sahip oldukları motivasyon tür ve düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, eğitim araştırmacılarımıza ve uygulayıcılara, ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki engelleri veya destekleyici faktörleri anlamada ve buna yönelik pedagojik müdahaleler geli?tirmede yardımcı olmaya hedeflemektedir. Ölçek, motivasyonun farklı alt boyutlarını ayrı ayrı olarak daha detaylı bir profil sunmayı amaçlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, motivasyon yapısını temel olarak **Öz Belirleme Kuramı** (Self-Determination Theory - SDT) çerçevesinde ele almaktadır. BAMÖ, biyoloji ö?renmeye yönelik akademik motivasyonu dört temel alt boyutta ölçmektedir:

İçsel Motivasyon: Ö?renme eyleminin kendisinden keyif alma, merak ve ilgi duyma gibi kişisel tatmin odaklı nedenlerle biyoloji ö?renme isteği.

Dışsal Motivasyon-Meslek: Biyoloji öğreniminin, gelecekteki kariyer veya mesleki hedeflere ulaşmak için bir araç olarak görülmesi.

Dışsal Motivasyon-Sosyal: Beklentilerini (aile, öğretmenler, akranlar) karşılamak veya sosyal onay almak amacıyla biyoloji ö?renme isteği.

Motivasyonsuzluk: Biyoloji öğreniminin amaçsız veya de?erini anlayamama, çaba gösterme isteksizliği ve düşük yeterlilik algısı.

Bu dört faktör, ö?rencilerin biyolojiye yönelik akademik davran??lar?n? yönlendiren temel psikolojik mekanizmalar? temsil etmektedir.

Geçerlik

BAMÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini göstermek için yürütülmü?tür. Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? test etmek amacıyla do?rulamalı? faktör analizi (DFA) ve/veya aç?mlayıcı? faktör analizi (AFA) kullanılm??tır. 4 alt boyuttan olu?an bu yap?n?n, Biyoloji ö?renmeye yönelik motivasyonun farklı? yönlerini birbirinden ba??msuz ve anlamlı? bir ?ekilde ölçtü?ü? belirlenmi?tir. Yap?sal geçerlik analizleri, ölçe?in teorik temele uygun olarak motivasyon alt boyutlar?n? ba?arılı? bir ?ekilde ayr??tırd???n? ortaya koymaktadır. Kaynakta detaylı? geçerlik katsayı?lar? belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan makale, ölçe?in geçerlik kriterlerini sa?lad???n? rapor etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı???n? ve istikrar?n? göstermektedir. BAMÖ'nün iç tutarlılı???n? belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayı?s? hesaplanm??tır. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin aynı? yapıyı? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu çal??tı???n? göstermektedir. Ölçek geli?tirme raporunda, bu dört alt boyut için ayrı? ayrı? hesaplanan Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir seviyede oldu?u ve ölçe?in güvenilir bir ölçüm aracı? oldu?u sonucuna varılm??tır. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsayı?lar? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ), toplam 19 maddeden olu?maktadır ve bu maddeler aç?mlayıcı? faktör analizi sonucunda dört ana alt boyutta toplanm??tır. Bu faktör yap?s?, motivasyonun hem kalitatif hem de kantitatif yönlerini dikkate alarak olu?turulmuştur. Alt boyutlar?n? madde da??ılımı? ve içeri?i? u ?ekildedir:

?çsel Motivasyon (10 Madde): Biyoloji ö?reniminden al?nan zevk ve do?al ilgiye odaklanır.

Motivasyonsuzluk (8 Madde): Ö?renmenin amac?na yönelik inanç eksikli?i ve ilgisizli?i kapsar. (Not: Orijinal kaynakta madde say?s? 8 olarak belirtilmi?tir, ancak alt boyut örneklerinde toplam madde say?s? 19 olarak verilmi?tir. Bu alt boyutun madde say?s? 19 maddelik toplam içinde yer almaktadır.)

D??sal Motivasyon-Meslek (11 Madde): Biyoloji bilgisinin mesleki gelecekteki faydalar?na odaklanır. (Not: Orijinal kaynakta madde say?s? 11 olarak belirtilmi?tir, ancak 19 maddelik toplam içinde yer almaktadır. Bazı? maddeler birden fazla alt boyutta yer alabilir veya alt boyut madde

say?lar? orijinal makalede revize edilmi? olabilir. Burada kaynakta belirtilen ham say?lar korunmu?tur.)

D??sal Motivasyon-Sosyal (5 Madde): Sosyal bask? veya d??sal ödüllere (aile onay? gibi) odaklan?r.

Ölçek geli?tirme sürecinde, faktör yüklerinin yüksek ve alt boyutlar aras?ndaki korelasyonlar?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme: 6'l? **Likert Ölçe?i** (1= Hiç kat?lm?yorum - 6= Tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Genellikle lise ve üniversite ö?rencileri (Akademik motivasyon ba?lam?nda)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, akademik biyoloji dersi alan ö?rencilerin motivasyonunu ölçmek üzere tasarlanm??tır.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geli?tirilmis? çok boyutlu bir tutum ölçe?idir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Ba?ar?, Öz Belirleme Kuram?, Biyoloji Dersi, **D??sal Motivasyon**, Ölçek Yap?s?, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Solmaz Ayd?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: solmazaydn@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014 (Yay?n Y?I?)

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle referans gösterilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve telif haklar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar? a?a??daki ba?lant?larda mevcuttur:

Makale Ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: biyoloji-ogrenmeye-yonelik-akademik-motivasyon-olcegi-bamo-toad.pdf

Kaynaklar

Ayd?n, S., Yerdelen, S., Yalmanç?, S. G. ve Göksu, V. (2014). Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i: Ölçek geli?tirme çal??ması. *E?itim ve Bilim*, 39(176), 425-435.

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 19 maddeden ve 4 Alt boyuttan olu?maktadır. Örnek maddeler a?a??dadır:

?çsel Motivasyon (10 m): Biyoloji konular?nda tart??maktan zevk al?yorum.

Motivasyonsuzluk (8 m): Hiçbir fikrim yok. Ö?rendiklerimin ne i?e yarayaca??n? anlam?yorum.

D??sal Motivasyon-Meslek (11 m): Gelecek için seçti?im meslek bu alanla ilgili oldu?u için.

D??sal Motivasyon-Sosyal (5 m): Aileme biyoloji dersini ba?ard???m? göstermek için.